

INSTITUT DĚTÍ A MLÁDEŽE
Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy

ANALÝZA ČINNOSTI ICM V ČR

PRAHA, PROSINEC 2003

Obsah

strana:

Úvod	3
I. Otevírací doba ICM a průměrná denní návštěvnost	5
II. Technické a personální zabezpečení ICM	6
III. Poskytované informace a služby	8
IV. Informační zdroje, spolupráce s institucemi a vzdělávání pracovníků	14
V. Závěr	18

Úvod

V současné době společnost klade vysoké nároky na informovanost mladých lidí a také na jejich schopnost samostatně získávat informace z různých zdrojů. Tento proces je důležitý nejen z hlediska vzdělávacího, ale i výchovného, neboť zvláště v období dospívání má povaha získávaných informací nezanedbatelný vliv na rozvoj celkových postojů mladého člověka.

Díky moderním informačním technologiím je přístup k informacím snadnější. Stále ale přetrvává potřeba získávat informace již zpracované. Důležitá je také možnost osobní konzultace s informačními odborníky.

Právo na informace je jedním ze základních lidských práv. K naplňování tohoto práva a zároveň i potřeby stát přispívá systémem opatření k zabezpečení informačních služeb a informačních aktivit pro mládež tím, že vytváří podmínky pro vznik a fungování **Informačního systému mládeže (dále jen ISM)**. Garantem vzniku a rozvoje Informačního systému mládeže v České republice je **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**. Odpovědný za rozvoj této problematiky je **odbor pro mládež**. Ministerstvo podporuje vznik a rozvoj informačních aktivit zaměřených na mládež ve státní i nestátní sféře.

Cílem je především poskytovat mládeži co nejširší okruh informací cíleně shromažďovaných a zpracovávaných pro určitou věkovou skupinu, dále podporovat a rozšiřovat možnosti přístupu mladých lidí k těmto informacím. Funkcí **Informačního centra pro mládež (dále jen ICM)** je průběžná tvorba, rozšiřování a permanentní aktualizace souborů informací, které komplexně mapují pokud možno všechna požadovaná témata a oblasti života dětí a mládeže. Soubory informací jsou tříděny do tematických oblastí.

Institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen IDM MŠMT) je jednou z organizací, která se na budování ISM v ČR podílí významnou měrou. Institut stál u zrodu projektu Národního informačního centra mládeže **/NICEM/**, byl spoluřešitelem Automatizované databáze mládeže **/ADAM/** a jako první v ČR již v roce 1992 otevřel Informační středisko pro nezaměstnanou mládež. V současnosti provozuje Informační centrum pro mládež docházkového typu v centru Prahy.

Informační centrum pro mládež poskytuje mládeži i široké veřejnosti informace a další služby. Jeho cílem je umožnit mladým lidem přístup k informacím, učit je s nimi pracovat a efektivně využívat.

IDM MŠMT realizoval v závěru roku 2003 stručné dotazníkové šetření, jehož snahou bylo zjistit, jakým způsobem jednotlivá centra fungují z pohledu pracovníků těchto center.

Výzkumu se zúčastnilo 17 ICM, které jsme oslovili prostřednictvím asociace informačních center. Bylo položeno 27 otázek, které jsme rozdělili do následujících tématických okruhů:

- I. Otevírací doba ICM a průměrná denní návštěvnost
- II. Technické a personální zabezpečení ICM
- III. Poskytované informace a služby
- IV. Informační zdroje, spolupráce s institucemi a vzdělávání pracovníků

I. Otevírací doba ICM a průměrná denní návštěvnost

Počet dní v týdnu otevřeno pro veřejnost	4 dny a méně	5 dní	6 dní	7 dní
Počet ICM	0	10	5	2
(17 = 100%)		58,8 %	29,4 %	11,8 %

5 dní v týdnu mají otevřeno tato centra: Hradec Králové, Brno Kounicova, Brno Josefská, Česká Lípa, České Budějovice, Český Krumlov, Olomouc, Praha, Prostějov a Teplice. 6 dní má otevřeno Ostrava Přívoz, Lomnice nad Popelkou, Pelhřimov, Tábor a Příbram. 7 dní v týdnu Uherské Hradiště a Krnov.

17 ICM shodně odpovědělo, že jejich **provozní doba odpovídá poptávce**. Existující ICM v ČR jsou většinou odrazem lokality, v níž se nacházejí. Předpokládáme, že největší počet klientů ICM bývá ve větších městech z důvodů kumulace mladých lidí. Naopak v menších městech je lepší povědomí o existenci ICM. Zajímavé by bylo zjištění, jací klienti navštěvují ta centra, která mají otevřeno i v sobotu a v neděli.

průměrná denní návštěvnost	do 5 klientů	do 15 klientů	do 30 klientů	více
počet ICM	1	6	6	4
(17 = 100%)	5,9 %	35,3 %	35,3 %	23,5 %

Průměrná denní návštěvnost jednotlivých ICM se pohybuje obvykle mezi 10 – 30 klienty denně. Denní návštěvnost vyšší než 30 klientů uvádí Krnov, dále pak Tábor, Uherské Hradiště a ICM Praha.

kategorie návštěvníků	četnost odpovědí	návštěvnost
žáci ZŠ	2	11,8 %
SŠ a učni	13	76,5 %
mladí lidé po škole a VŠ do 26 let	11	64,7 %
dospělí	1	5,9 %

Na tuto otázku bylo možno zvolit více odpovědí (součet % je tedy vyšší než 100).

Dotazníkové šetření zřetelně prokázalo, že nejpočetnější kategorií mezi návštěvníky ICM jsou středoškoláci a učni, dále pak mladí lidé po SŠ a studenti VŠ do 26 let .

II. Technické a personální zabezpečení ICM

Metodický list IDM MŠMT říká, že: „ICM by mělo být umístěno v místě, které je klientům dopravně lehce dostupné a nejlépe tam, kde se mládež přirozeně setkává či často zdržuje. Bezbariérový přístup v tomto případě znamená vchod přímo z ulice tak, aby se vstupem nebyly vyžadovány formality typu – nutnost zvonit, zápis ve vrátnici, předložení dokladů apod....“

12 ICM odpovědělo, že prostorové podmínky jsou vyhovující. Z toho 2 ICM odpověděla, že jejich prostory jsou vyhovující, ale jen za následujících podmínek:

1. ICM Hradec Králové zamýšlí na podzim roku 2003 zahájit provoz profesní diagnostiky COMDI, takže současných 30 m² mu již zřejmě nebude stačit
2. ICM Brno – Josefská uvedlo, že z důvodu snižujících se dotací, bylo nuceno se přestěhovat do menších prostorů.

ICM v Olomouci na tuto otázku neodpovědělo ale uvedlo:

„Do konce tohoto kalendářního roku se budeme stěhovat do jiných prostor, o kterých nelze zatím s určitostí říci, jestli budou výhodnější nebo stejné se stávajícími, ale nutné finanční úspory nás k tomu tlačí. Z hlediska strategického se nejeví jako nejvýhodnější. Vzhledem k tomu, že nemáme finance na zaplacení profesionálních pracovníků a nejvýhodnějších prostor, tak bereme tu možnost, která je optimální pro zachování provozu ICM“.

Jen 4 ICM ze 17 označila své prostory za nevyhovující, a to z těchto důvodů:

1. pro absenci jednoho z nejdůležitějších předpokladů pro vhodné umístění ICM, a to bezbariérového přístupu (Teplice, Brno-Kounicova)
2. pro obtížnou orientaci v budově, kde ICM sídlí (Teplice – umístění ve 2.patře, Brno - Kounicova)
3. pro vlastní umístění ICM v budově (Pelhřimov – ICM se nachází ve vstupním vestibulu kulturního domu a jeho „průchodnost“ je pro samotnou práci spíše nevyhovující)
4. ICM Praha uvedlo, že prostory jsou nevyhovující z hlediska plochy pro veřejnost. S tímto argumentem je možno souhlasit vzhledem k doporučení, že pro minimální kapacitu ICM je nutný prostor 25 m², pokud současně v prostorách pro veřejnost pobývá cca 10 klientů.

prostory ICM	počet ICM	%	poznámka	
vyhovující	12	70,6	vyhovující bez připomínek	10
			vyhovující s připomínkami	2
nevyhovující	4	23,5		
neodpověděl	1	5,9		

Personální obsazení ICM

Název ICM	Plný úvazek	Částečný úvazek	Dobrovolníci	CVS	Celkem
Hradec Králové	0	1	3	0	4
Ostrava	2	0	2	0	4
Brno-Kounicova	1	1	8	0	10
Brno-Josefská	0	0	3	0	3
Česká Lípa	1	1	0	0	2
České Budějovice	0	3	2	0	5
Český Krumlov	0	1	1	0	2
Krnov	2	0	10	0	12
Lomnice nad Popelkou	0	0	5	0	5
Olomouc	0	0	4	0	4
Pelhřimov	0	1	7	1	9
Praha	5	2	0	1	8
Příbram	2	1	2	2	7
Prostějov	1	0	3	0	4
Tábor	0	1	6	0	7
Teplice	0	1	0	0	1
Uherské Hradiště	1	0	2	0	3

Z hlediska personálního obsazení z dotazníků vyplývá, že provoz ICM často zajišťují dobrovolníci, nadšenci a studenti. Průměrný počet dobrovolníků na informační centrum je 3 až 4 dobrovolníci. Jen v Ostravě a Příbrami je stejný počet pracovníků na plný pracovní úvazek a dobrovolníků, tj. 2 osoby. Výjimkou je ICM Praha na Senovážném náměstí, kde v době vyplňování dotazníků bylo na plný pracovní úvazek zaměstnáno 5 lidí, na částečný 2, ale zase nemělo žádného dobrovolníka a jen jednoho pracovníka na CVS. Civilní vojenská služba není téměř využívána, protože jen tři ICM odpověděla, že zaměstnávají pracovníka na CVS (ICM Příbram – 2 CVS, ICM Praha – 1 CVS, ICM Pelhřimov – 1 CVS). Pracovníků na plný pracovní úvazek je ve všech ICM zaměstnáno pouze 14, což není ani jeden pracovník na plný pracovní úvazek v každém ICM (a to je třeba brát v úvahu, že tento průměr je vysoce zvýšen 5 pracovníky z ICM Praha). Pracovníků na částečný úvazek (externisti včetně) bylo uvedeno celkem 13 v 17 ICM.

Věk pracovníků ICM všech zam. kategorií	18 –25 let	26 –35 let	36 –45 let	starší 45 let
Počet osob určité věkové kategorie	41	32	7	6

N = 17

Ve většině ICM převažuje věková kategorie pracovníků mezi 18-25 let (41 osob). Z celkového počtu osob pracujících v ICM je pak dále 32 ve věku mezi 26-35 lety, lidí starších 45 let pracuje v ICM pouze 6.

Domníváme se, že převažující věkové složení pracovníků 18 – 35 let, je vhodné pro přiblížení se problematice návštěvníků a komunikaci s nimi.

III. Poskytované informace a služby

Klienti nejčastěji dávají přednost osobní návštěvě před jiným způsobem získání informací (uvedlo všech 17 ICM). Vzhledem k tomu, že bylo možno vybrat více variant, dvě ICM (Brno - Kounicova, Ostrava) uvedla jako další způsob nejčastějšího kontaktu telefon. Dále pak 2 ICM (Olomouc, Ostrava) uvedla e-mail a jen 4 informační centra (Hradec Králové, Lomnice nad Popelkou, Příbram a Tábor) vybrala jako další způsob kontaktu s klientem návštěvu internetových stránek.

Jak již bylo výše uvedeno, klienti dávají přednost osobní návštěvě, a to v závislosti na období školního roku - období podávání přihlášek na SŠ a VŠ, volba zaměstnání nebo možnosti brigád v zahraničí, aj. Do ICM, ve kterých je dostupný, případně zvýhodněný přístup na internet, chodí návštěvníci častěji.

Respondenti měli zaškrtnout maximálně 3 tematické oblasti.

Oblast	Počet ICM	%
Vzdělávání	15	88,2
Práce	13	76,5
Volný čas	11	64,7
Cestování	7	41,2
Zdraví		
Sociálně patologické jevy	1	5,9
Ekologie		
Sociální skupiny a hnutí		
Občan a stát		
Sport	2	11,8
Nadace a granty	2	11,8
Mezinárodní, evropské a národní organizace		
Mládež v ČR a EU	2	11,8
Drogy a protidrogová prevence		

Stabilně nejfrekventovanější informační oblastí jsou informace o vzdělávání (zatrhl 15 ICM) . Na druhém místě jsou informace o práci (13 ICM). Oblast volného času uvedlo jako jednu ze tří nejvyhledávanějších oblastí jedenáct ICM. Oblast cestování, kde jsou nejžádanějšími informace o možnostech levného ubytování a dopravy včetně poučení o nezbytných formalitách, zvláště při cestách do zahraničí, uvedlo jen sedm ICM.

České Budějovice a Krnov uvedly jako nejžádanější oblasti: „Mládež v ČR a EU“, Ostrava-Přívoz a Pelhřimov jmenovaly „Nadace a granty“. Teplice a Prostějov zařadily mezi tři nejoblíbenější oblasti ICM oblast „Sport“.

Oblast	Počet ICM	%
Vzdělávání		
Práce		
Volný čas		
Oblast	Počet ICM	%
Cestování		
Zdraví	9	52,9
Sociálně patologické jevy	3	17,6
Ekologie	5	29,4
Sociální skupiny a hnutí	6	35,3
Občan a stát	8	47,0
Sport	2	11,8
Nadace a granty	4	23,5
Mezinárodní, evropské a národ. organizace	6	35,3
Mládež v ČR a EU	1	5,9
Drogy a protidrogová prevence	1	5,9

Respondenti měli zvolit maximálně 3 tematické oblasti.

Z tabulky je patrné, že na otázku nejméně žádaných oblastí, jsou odpovědi jednotlivých ICM více odlišné než při předchozí otázce. Nejvíce ICM uvedlo jako nejméně vyhledávanou oblast „zdraví“ (9 ICM), hned za ní následuje oblast „občan a stát“ (8 ICM), „sociální skupiny a hnutí“ (6 ICM) a tematická oblast „ekologie“ (5 ICM).

K otázce změny klasifikace se 14 ICM vyjádřilo pro změnu. Tři ICM žádnou změnu nepožadují a prostějovské ICM je pro změnu klasifikace, ale neuvedlo, kterých oblastí by se měla změna týkat. Mezi oblastmi, které si jednotlivá ICM přejí odebrat nejčastěji, patří oblasti „Zdraví“, „Ekologie“, „Občan a stát“ (5 ICM). Oblast sociálně-patologických jevů si přeje odebrat jedno ICM a oblast „Mládež v ČR a EU“ také jedno ICM.

Oblast „Sportu“ do tematické oblasti „Volný čas“ by rádo přesunulo 8 ICM. Oblast „Drogy a protidrogovou prevenci“ do oblasti „Sociálně patologické jevy“ chce přesunout 8 ICM. Oblast „Nadace a granty“ byla navržena pro přesun do kategorie „Občan a stát“ (čtyři ICM). Zazněly i návrhy na přejmenování oblasti „Mládež v ČR a EU“ na „Mládež v EU“ (čtyři ICM). Tento návrh lze akceptovat vzhledem k blížícímu se vstupu České republiky do Evropské unie.

Jedno ICM navrhlo sloučit oblast „Cestování“ s oblastí „Volného času“. Pro sloučení „Mezinárodních organizací“ s oblastí „Mládež v ČR a EU“ se vyjádřilo také pouze jedno ICM. Tato navrhovaná řešení odpovídají bodu 12 usnesení z valné hromady členů AICM ČR, která se konala ve dnech 30.5. - 31.5.2003.

(bylo možno zaškrtnout libovolný počet možností)

Druh služby	Počet ICM, které vybralo tuto možnost	%
Kopírování	17	100
Internet	17	100
Prodej (studentské karty, přihlášky VOŠ a VŠ, brožury aj.)	11	64,7
Inzerce	13	76,4
Veřejná faxová služba	9	52,9
Možnost videoprojekce v ICM	11	64,7
Exkurze pro žáky a studenty	13	76,4
Besedy pro veřejnost	14	82,4
Profesní diagnostika COMDI	11	64,7
Eurodesk	8	47,0
Odborné poradenství	7	41,2
Jiné	6	35,3

Jako nejčastěji nabízené služby ICM uvedla internet, kopírování (17 ICM) a besedy pro veřejnost (14 ICM). Mnoho center také nabízí možnost inzerce a exkurze pro žáky a studenty.

ICM Tábor zmínilo jako jednu z dalších služeb Evropskou dobrovolnou službu, která je součástí programu EU „Mládež“. Tento program jako svou další aktivitu uvedlo také ICM Lomnice nad Popelkou. Vlastní informační materiál vydává jedno ICM, a to ICM Uherské Hradiště. Jeho přehled akcí pro děti a mládež se jmenuje „Íčko“ a vychází jako měsíčník.

V možnosti jiné uvedlo šest ICM tyto nabízené služby: scanování, psaní na PC, tisk, archivace dat na CD ROM, pronájem prostor.

(Bylo možno zaškrtnout libovolný počet možností)

Druh služby	Počet ICM, kde je tato služba nejvíce využívána	%
Kopírování	9	52,9
Internet	17	100
Prodej (studentské karty, přihlášky VOŠ a VŠ, brožury aj.)	8	47,0
Inzerce	1	5,9
Veřejná faxová služba		
Možnost videoprojekce v ICM		
Exkurze pro žáky a studenty	1	5,9
Besedy pro veřejnost	1	5,9
Profesní diagnostika COMDI	4	23,5
Eurodesk	4	23,5
Odborné poradenství	2	11,8
Jiné	6	35,3

Jako nejvíce využívanou službu uvedla všechna ICM internet. Pod možností jiné šest center napsalo scanování, psaní na PC a následný tisk z PC, archivace na elektronickém médiu, pomoc při tvorbě vlastních www stránek. Dále pak pořádání výstav, kurzů a školení na PC. V Krnově dokonce nabízí možnost občerstvení v „nealko baru“. Některá ICM však pod „jiné“ dublovala ty činnosti, které již uvedla v tabulce. Lze ocenit celkem rozsáhlou nabídku doplňkových činností jednotlivých ICM.

(Bylo možno zaškrtnout libovolný počet možností)

Druh služby	Počet ICM, kde je tato služba nejvíce využívána	%
Kopírování	15	88,2
Internet	14	82,4
Prodej (studentské karty, přihlášky VOŠ a VŠ, brožury aj.)	6	35,3
Inzerce	2	11,8
Veřejná faxová služba	8	47,0
Možnost videoprojekce v ICM		
Exkurze pro žáky a studenty	1	5,9
Besedy pro veřejnost	1	5,9
Profesní diagnostika COMDI	6	35,3
Eurodesk	1	5,9
Odborné poradenství		
Jiné	11	

Informace jsou všemi centry poskytovány zdarma. Placenými službami jsou nejčastěji kopírování a internet. Dále pak použití faxu, tisk z PC, profesní diagnostika COMDI, prodej brožur a přihlášek na SŠ, VOŠ a VŠ a prodej studentských karet. Jediné ICM v Hradci Králové uvedlo, že za žádnou ze svých služeb z organizačních důvodů platbu nepožaduje.

Sídlo ICM	Počet počítačů, které jsou k dispozici zákazníkům ICM	Vyhovuje tento počet poptávce zákazníků ICM	
		ano	ne
Brno – Josefská	5	x	
Brno – Kounicova	6	x	
Hradec Králové	6	x	
Česká Lípa	5		x
České Budějovice	3		x
Český Krumlov	4		x
Krnov	7	x	
Lomnice nad Popelkou	5	x	
Olomouc	3	x	
Ostrava – Přívoz	4	x	
Pelhřimov	3		x
Praha	8	x	
Prostějov	15	x	
Příbram	10	x	
Tábor	10	x	
Teplice	3		x
Uherské Hradiště	8		x
	průměr = 6 PC na 1 ICM	11 = 64,7%	6 = 35,3%

V odpovědích na otázky počtu PC v ICM a jejich dostatečnosti pro provoz vyplývá, že převážná většina center je s počtem PC využívaných jejich zákazníky spokojena. Ti, co mají k dispozici 4 PC a méně, odpověděli, že tento počet je vzhledem k počtu zájemců o služby ICM nevyhovující. Otázkou zůstává, zda jejich nedostatečná vybavenost PC je způsobena nedostatkem finančních prostředků nebo jen jejich prostorovými možnostmi.

Bylo možno uvést více možností. Při volbě odpovědi „jiné“ byli respondenti požádáni, aby pokud možno tyto zdroje specifikovali.

Provoz ICM hrazen z níže uvedených prostředků:	Počet ICM	%
MŠMT	17	100
zřizovatel	13	76,5
vlastní projekty	11	64,7
granty	9	53,0
sponzoři	3	17,6
služby poskytované v centru za úplaty	14	82,4
jiné	7	41,2

Nejčastějším zdrojem finančních prostředků pro provoz ICM je MŠMT, dále pak vlastní zdroje z provozu centra a finance od zřizovatele. Při volbě odpovědi jiné byly v šesti případech uvedeny dotace města, jen ve dvou případech to byl krajský úřad (Královéhradecký a Jihomoravský kraj), jednou DDM Libertin (Česká Lípa) a dvakrát vlastní provozovatel (CMG Prostějov a Uherské Hradiště - Region Slovácko).

Domníváme se, že by stálo za úvahu, zda by úloha krajů při financování ICM neměla být vyšší, protože by to mohlo přispět k dynamičtějšímu rozvoji nejen center stávajících, ale i k založení center pro mládež ve městech, kde ještě nejsou, a město nemá na jejich zřízení dostatek finančních prostředků.

IV. Informační zdroje, spolupráce s institucemi a vzdělávání pracovníků

Hlavním zdrojem pro získávání informací je pro všechna ICM internet. Dále pak tisk a odborná literatura z knihoven. Pět ICM dále uvedlo AICM a čtyři ICM uvedla IDM MŠMT. Mezi dalšími zdroji byly jmenovány různé instituce, místní a partnerské organizace (např. ICEU, dále pak MŠMT, MZV, různá NNO a nadace). Informace jsou také velmi často získávány prostřednictvím služebních cest a návštěvami různých výstav a veletrhů.

K otázce spolupráce s jinými institucemi se vyjádřilo kladně 13 ICM. 4 ICM uvedla, že s jinými organizacemi spolupracuje, ale jen příležitostně (Brno Josefská, Olomouc, Prostějov a Uherské Hradiště).

Mezi organizace, se kterými ICM nejčastěji spolupracují, patří tyto: AICM, ČNA, ICN, YMCA v ČR, různé kulturní organizace měst a obcí v příslušném regionu, regionální a městská informační centra, dále pak NNO, regionální tisk, různé jazykové a vzdělávací agentury aj. V závislosti na místě působení ICM byly uváděny i různé příhraniční organizace.

V této tabulce vidíme výčet akcí, na kterých se ICM podílí, a které sami pořádají.

ICM	Otázka č. 20 - Uveďte akce, na kterých se podílíte:	Otázka č. 21 - Uveďte akce, které pořádáte:
Hradec Králové	Bambiriáda, ETM, CDFE-NATO TOUR	přednášky
Ostrava– Přívoz	Bambiriáda, vzdělávání	besedy, výstavy, prezentace
Brno, Kounicova	Regiontour, Gaudeamus, kulaté stoly NNO prezentační akce NNO	tábory pro děti ,besedy, přednášky, workshopy, výstavy, videoprojekce, prezentace, Víkend pro Tebe, 30 dní pro NNO
Brno, Josefská	Invex, keramické dílny	Invex, keramické dílny
Česká Lípa	Invence Praha	přednášky, videoprojekce, divadelní představení, výstavy, koncerty
České Budějovice	Bambiriáda, Vzdělávání a řemeslo, Gaudeamus, komunitní plánování soc. služeb	Týden EU, Programy mládeže: semináře o EVS
Český Krumlov	Projekt Češi a Evropa, info a vzdělávací projekt – dobrovolnictví	viz. výroční zprávy
Krnov	Bambiriáda, Den země, projekt „Vstup ČR do EU“	besedy, přednášky, DOD
Lomnice nad Popelkou	Babiriáda, vzdělání a řemesla, Region Tour, Euregion Tour, NISA, Schola Nova	besedy, přednášky, workshopy, výstavy, videoprojekce, spolupráce s teenager klubem
Olomouc	Bambiriáda, Scholaris, Tourismexpo, Regiontour, soutěže- znalost o EU	besedy – mládež a EU, školení – granty
ICM	Otázka č. 20 - Uveďte akce, na kterých se podílíte:	Otázka č. 21 - Uveďte akce, které pořádáte:
Pelhřimov	Region tančí, Budoshow	výstavy, volnočasové kluby, besedy, přednášky
Praha 1 Senovážné nám.	Bambiriáda, Invence, Gaudeamus	cestovatelské besedy, exkurze
Příbram	výstavy, přednášky	vypsány akce, které ICM nepořádá
Prostějov	Korálový den, Týden pro NNO	
Tábor	projekt Češi a Evropa, Bambiriáda, Vzdělání a řemesla, Region tour	besedy, přednášky, výstavy, videoprojekce, prezentace, workshopy
Teplice	Den otevřených dveří, Invence, 30 dní pro NNO, zahájení lázeňské sezóny	
Uherské Hradiště	besedy, výstavy, výlety,soutěže, Evropský týden mládeže	volnočasové aktivity pro děti Česko-německé taneční a divadelní dny v Lipsku, divadelní spolek „Divadlo bez názvu, novinářský kroužek

Na otázku, zda některý z pracovníků ICM absolvoval stáž v jiném centru v ČR, pět ICM odpovědělo „ano“ a dvanáct ICM odpovědělo „ne“.

ICM Česká Lípa vyslalo 1 pracovníka do Lomnice nad Popelkou. Prostějov uvedl 1 pracovníka na stáži, ale neuvedl kde. Příbram rovněž neuvedla, kde její 2 pracovníci 1999 stáž absolvovali. ICM Teplice vyslalo v roce 2002 jednoho pracovníka do ICM Praha. Uherské Hradiště uvedlo jednoho pracovníka na jednodenní stáži v ICM Tábor a v YMCA Praha. ICM

se shodně vyjádřila, že by stáže považovala za veliký přínos pro jejich další rozvoj, ale není možné na ně pracovníky vysílat, vzhledem k malému počtu stálých pracovníků.

Zahraničních stáží se zúčastnila pouze 2 ICM, a to Český Krumlov ve Francii (1999), Velké Británii (1999), znovu ve Francii (2000) a v Belgii (2001) a ICM Tábor uvedlo stáž v CIDJ v Paříži v roce 2001 a v roce 2003 v Maďarsku. Vždy se jednalo o jednoho pracovníka z příslušného ICM.

Možnosti	Počet ICM
Má zájem o stáž v ČR	8
Mám zájem o stáž v zahraničí	13
Nemám zájem	0

Informační centra z České Lípy, Prahy a Příbrami zaškrtnla obě destinace, tj. ČR i zahraničí.

Jedenáct informačních center se zúčastnilo mezinárodních seminářů nebo školení. Šest ICM uvedlo, že žádný z jejich pracovníků se dosud takového semináře nebo školení nezúčastnil. Nejčastěji byly uváděny semináře Eurodesku v různých zemích (program „Mládež“ a EDS – Maďarsko, Slovensko, aj.), dále semináře pořádané IDM MŠMT za účasti školitelů mezinárodní organizace ERYICA. Krátké studijní cesty po informačních centrech Evropy, zvláště ve Francii.

Na otázku spolupráce informačních center s odděleními IDM MŠMT, 14 ICM odpovědělo, že nejvíce spolupracuje s ICM IDM MŠMT. Deset center uvedlo ČNA a osm jmenovalo Eurodesk. Oddělení výzkumu, Talentcentrum, oddělení vzdělávání a oddělení volného času bylo uvedeno jedenkrát. Centra podotkla, že se zatím jedná pouze o příležitostné výměny informací, a ne o spolupráci v pravém slova smyslu.

Informační centra v Ostravě, Brně Kounicova, České Lípě, Lomnici nad Popelkou, Olomouci, ICM Praha, Prostějově, Táboře a Uherském Hradišti vyjádřila své připomínky a náměty k provozu a činnosti ICM podrobněji.

Jejich připomínky a náměty se téměř shodovaly a lze je shrnout do těchto bodů:

1. Soustřeďovat materiály z centrálních institucí a organizací pro potřeby regionálních ICM, včetně materiálů z velvyslanectví a kulturních středisek. Tyto posléze dávat k dispozici v místních a regionálních ICM.

2. Propracovat systém výměny regionálních informací z kraje za aktuální informace z ústředních zdrojů (tj. z ústředních institucí a organizací) – možnost získávání opravdu aktuálních informací se jeví dostupnější pro pracovníky ICM IDM Praha (např. je velký zájem o informace týkající se levného ubytování pro skupiny v Praze – v poskytování informací tohoto druhu vedou pražská DDM a jejich osobní kontakty).
3. Zlepšit spolupráci při přípravě Aktualit ICM IDM MŠMT.
4. Vytvořit sérii školení na téma využití internetu.
5. Zlepšit spolupráci regionálních center navzájem.
6. Pořádat více školení pracovníků ICM a rozšiřovat tak možnosti dalšího vzdělávání, včetně jazykových kurzů s ohledem na blížící se členství v EU (+ stáže v zahraničí).
7. Vytvořit jednotnou webovou stránku pro všechna centra, která by měla synchronizované informace.
8. Rozšířit prostory pro klienty informačních center a stále modernizovat vybavení PC technikou.

V. Závěr

Existující ICM v ČR jsou odrazem lokality a regionu, v nichž se nacházejí. Otevírací doba ICM odpovídá potřebě klientů. Převážná většina ICM má otevřeno pět dní v týdnu. Průměrná denní návštěvnost jednotlivých ICM je deset až třicet klientů. Největší počet návštěvníků je v pražském ICM z důvodu větší kumulace mladých lidí.

Většina ICM považuje své prostory za vyhovující. Pouze čtyři ICM uvedla, že jim prostory nevyhovují. K otázce personálního obsazení můžeme podotknout, že provoz často zajišťují dobrovolníci, nadšenci a studenti. Věkové rozložení pracovníků se pohybuje nejčastěji mezi 18-25 lety, což se přibližuje věkovému složení klientů ICM.

Potvrdilo se nám očekávání, že mladí lidé stále preferují osobní návštěvu ICM před jiným způsobem získání informací. V menší míře jsou využívány konzultace přes telefon, e-mail a vyhledávání na www.stránkách centra. Nejvíce žádané informace jsou z oblasti Vzdělávání, Práce (v ČR i zahraničí) a oblasti Volného času. Těmto oblastem je proto v ICM věnována největší pozornost. Naopak oblasti Zdraví, Občan a stát, Sociální skupiny a hnutí, Ekologie jsou žádané nejméně. Z těchto důvodů mnoho center navrhlo jejich vypuštění z klasifikace nebo sloučení s jinou oblastí.

Kromě zpracovaných informací ICM nabízejí další doplňkové služby. Z analýzy vyplynulo, že nejvíce jsou nabízené tyto služby: internet, kopírování a besedy pro veřejnost. Některá ICM nabízejí služby velmi nadstandardní, například ICM v Krnově nabízí možnost občerstvení v nealko baru. Nejvíce využívanou službou je internet, scanování, psaní a tisk na

PC. Vidíme, že scanování se umístilo jako druhá nejžádanější služba ale je nabízena pouze některými centry.

Síť ICM v Čechách je v současné době naprosto nedostatečná. Zcela chybí centra v západních, severozápadních a východních Čechách. Severovýchodní část pokrývá Lomnice nad Popelkou, jako jedno z neaktivnějších regionálních center.

Poměrně dobře pokryty systémem ICM jsou jižní Čechy - ICM v Táboře, Českých Budějovicích a v Českém Krumlově.

Lépe je na tom také Morava, kde fungují ICM v Olomouci, Ostravě, Brně a v Uherském Hradišti.

Ideální by bylo, kdyby ICM byla zřízena v každém městě, kde je větší počet škol, tedy ve městech se zvýšenou kumulací mladých lidí, kterým jsou informační centra určena.

Zdá se, že ve všech ICM jsou pracovníci, které tato práce skutečně baví a věnují se jí s nasazením. Problém zůstává, že v ICM je často zaměstnán jen jeden pracovník, a ten při nejlepší vůli nemůže sám shánět informace, aktualizovat je a zároveň podávat návštěvníkům. Minimálně by měli být v regionálním centru dva pracovníci. Ke zvýšení odbornosti pracovníků by mohl přispět systém stáží v pražském ICM, které pracuje nejdéle a má největší zkušenosti.

Většina regionálních ICM má podstatně nižší návštěvnost než Praha, což vyplývá i z pravděpodobně malé informovanosti mladých lidí o této aktivitě. Je třeba o existenci a činnosti ICM více informovat především přímo na školách, kde je největší potenciál návštěvníků. Spolupráce se školami, krajskými a obecními úřady a NNO se jeví pro úspěšnou činnost nezbytná.

Jedním z možných způsobů propagace se zdají být exkurze jednotlivých tříd do ICM, pořádání dnů otevřených dveří nebo besed na témata atraktivní pro mladé lidi (např. au-pair, cestování či zaměstnání v zahraničí); své místo má publicita v médiích, jak celostátních tak zvláště regionálních.

Důvodem nižší návštěvnosti může být i nevyhovující umístění centra. Optimální je umístění ICM v centru města nebo alespoň nedaleko centra. Důkazem toho je pražské ICM, které se z méně vhodných prostor v Žitné ulici přestěhovalo do přízemí na Senovážném náměstí a počet návštěvníků mnohonásobně vzrostl. Domníváme se ale, že provádí-li ICM kvalitní propagační kampaň, nemusí být umístění přílišným handicapem.

INSTITUT DĚTÍ A MLÁDEŽE
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

ZPRACOVALI: KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ ICM IDM MŠMT,
ING. JITKA SIGMUNDOVÁ – ODD. VÝZKUMU IDM MŠMT

SÁMOVA 3
101 00 PRAHA 10
ČESKÁ REPUBLIKA

tel./fax ++420 271 746 615

e-mail: sekretariat @ idm-msmt.cz

www.idm-msmt.cz